

vse ne pokončale, kjer je letas grozno veliko po njivah in vertih teh škodljivih merčesov bilo, in kar niso dovolj na njivah poškodvale, so se zadnjič v kozolce čez ajdo spravile, in je veliko požerle.

V naših hribih se je letas posebno obnesla turšica, pa je le malo sadé, kjer redko leto práv dozori, — grozno bogata sta fežol in proso bila; torej slehern hribovc zdej pravi: ko bi bil pač namest korúna turšico, fežol in proso sejal, bi bil práv storil! — Pšenica je uboga bila, oves pa práv jeklen, in se po 18 grošov lahko prodá; pa ga le malo prodajajo, ga bodo lahko povžili, kjer ni korúna.

Če bo prihodnja pomlad lepa, je upati, de bo obilno sadja drugo jesen, kér so vse drevesa z lepimi popki napolnjene. — Letas je pa práv malo sadja pri nas bilo, in je že na drevji gnjilo, clo tépke, ktere se druge leta v vodi dolgo ohranijo, — in kisle práv dobro in zdravo jéd dajo, — so letas tudi v vodi gnjile. — Z eno besedo, letašnja jesen je vsaka reč več ali menj gnjilobi podveržena bila. Č . .

Cesarke prepovedi.

Bakréne (kufaste) posode so zavoljo nevarnosti ostrupenja prepovedane mesarjam, klobasarjam in vsim tistim, ki se s sušenjem, kuho in prodajo klobas in razniga drobja (Fleischselcher und Flecksieder) pečajo, in ukazano jim je prihodnjič namesto bakrénih le železne posode rabiti. — Takó zapové ukaz c. k. vikši dvorne gosposke na Dunaji od 3. Listopada pretečeniga leta pod številko 35982.

Pavolo s solitarjevo kislino navdano namesto smodníka rabiti (nucati), je po sklepu c. k. vikši dvorne gosposke od 28. Grudna pretečeniga leta pod številko 43157 oestro prepovedano zavoljo velike nevarnosti, in sicer tako dolgo, dokler ne bojo oznanjene postave, po kterih se more pavolnati smodník napravljati in prodajati.

Prošnja farmanov do sojiga fajmoštra.

(Dalje.)

Ko bi bilo vredno in spodobno, de bi jest tukaj pred Njimi in pred sojimi sosedi od soje lastne skušnje kej govoril, bi lahko zamogel povedati, de poznam nektere hiše pri nas in v bližnjih farah, kjer ob nedeljah in praznikih v navadi imajo, s. pismo brati: — od vsih takih hiš zamorem reči, de sim pri njih nar lepši zadržanje najdel! — Kokó lepe in podučjenja polne, in tudi za nas kmetiške ljudi lahko umevne (kakor so nam Oní že davno enkrat v keršanskim nauku skladali) so iz stariga zakona zlasti bukve Mojzesa, Tobija, Judit; po teh iz modrostnih bukev: bukve Pripovést in Siraha, in iz noviga zakona 4 evangeljisti, ktere sedaj že z nekolikno razlago prestavljene imamo. Vse te sim jest po Njih svetu z velikim veseljem bral, in zraven tega še veliko družiga iz stariga in noviga zakona, in se pri tem branji tokó obujeniga čutil, de sim večkrat mislil: de s. pismo brati, in pa zraven slab človek biti ali ostati, ni mogoče. In zató me je tudi velikrat žalost obhajala, kér sim vidil, kakošne zaklade de v s. pismi imamo; in jih je vunder toliko med nami, kteri jih tokó malo poznajo, in še več, kteri se jih zavolj nezuka v branji poslužiti nemorejo. Koliko imamo dalej še drugih lepih in práv umevno pisanih bukev, postavim: Tomaža Kempčana, ki je že večkrat v slovensko prestavljen, zgodbe s. pisma, življenje svetnikov, mnoge katehizme, i. t. d., kteri se skorej pri vsaki hiši najdejo, kjer brati znajo; kokó lepi nauki se najdejo tudi za našo mladost v novič zdanih bukvah: devištvo za dekleta, in življenja srečni pot za mladenčce; kokó lepe bukvice so: Blažé in Nežica v ne-

deljski šoli. i. t. d. Oh, nej ne zamerijo gospod fajmošter! de pred Njimi od takih reči govorim, ki so Njim veliko bolj, kakor nam znane, in ktere mi večidel le po Njih ali po drugih duhovnih vémo: le prevelika želja Jim na znanje dati, kokó koristnost branja sedaj že sami čutimo, me je v to zanesla. — In vender ta koristnost, ki sim jo sedaj opomnil, še ni vsa. Tudi od domačih reči: od kmetovanja, od poljskiga dela, od obdelovanja nogradov, od živinske reje, od vertnarstva, od rokodelstva i. t. d. želimo kej brati in zvediti; kér že iz lastne skušnje vémo, de se da v teh rečéh veliko popraviti in zboljšati; in kér se že tudi med nami marsikteri najdejo, kteri s sojo domačijo veliko boljši in pametniši kakor drugi, obračati véjo. Vsak lahko zapopade, de je med veliko narodi lahko veliko noviga in boljšiga znajdeniga, in de more slednjimu gospodarju ležeče biti, take znajdbe zvediti in posnemati, de si delo in življenje polajša, in pošten dobičik pomnoži. Posebno sote želje pri nas „kmetijske in rokodelske Novice“ vnele, ki so jih pred nekimi leti v poglavitnim mesti zdajati začeli. Sej Oni dobro poznajo Matevžikovo hišo v zgornji vasi, kjer te Novice imajo: ob nedeljah se jih po 10, po 15 snide, de Novice brati poslušajo, in večkrat jim morajo nektere reči po dvakrat ali clo trikrat brati. Tudi v naši vaši smo se sedaj že eni med seboj pomenili, de jih bomo v nastopnim leti jemati začeli. —

(Dalje sledi.)

Slovenske misli.

(Dalje.)

Kaj pa za naše slovstvo zdaj želimo?

Tukaj bi se lahko mnogo važnega pogovorilo, jez hočem pa le nekterih manj važnih reči sadaj opomniti. Práv bi bilo, da bi:

1. obči naš pravopis vsigdar upotrebovali, ne samo v Novicah, temuč tudi ako kake bukve, ali bodi kar hoče, pišemo. Mešati zdaj jedno zdaj drugo, je zmešnjava, ktera ni lepa in samo moti;

2. da bi vsigdar rajši upotrebovali besede, ktere so vsim Slovincam in morebiti še drugim Slovanam znane, kakor pa take, ki jih samo v kakim kotu v jedni ali v dveh sosedščinah razumé. Lepši je gotovo, ako tako govoriš in pišeš, da te ves narod razumi, kakor da jo zakrožiš, da te samo v nekterih sosedščinah zastopijo;

3. da bi se varovali novih besed kovati. Nova beseda je vsaka vsemu narodu neznana, zató kér je nova; mnogo neznanih besed dela pa ves govor nezuan in nerazumljiv. Prejšiči vso slovenščino, preoberni vse slovenske rečnike, prej kakor novo besedo skovaš. Ne vém, kaj je gerši: ptuja beseda ali pa novoskovana. Naši slovenščini sicer kjer bodi kaka beseda manjka; od umetnih, znanstvenih in visoko-učenih stvari se naši prosti ljudje ne pogovarjajo; tudi se je do sadaj v slovenščini le malo kaj takega pisalo, in ko se sadaj napiše, se ljudém zdi nekako neznano in novo, akoravno je popolnoma slovensko; še bolj neznano je pa, ako v slovenščini besede manjkajo za tiste stvari, od kterih govoriti ali pisati hočeš. Tedaj se morajo namreč besede, ki v slovenščini manjkajo, izposoditi iz kakega drugega slovenskega narečja. To ni krivo, temuč práv; človek moreš besedo vzeti, kjer jo najdeš, kedar je potrebuješ; naj bo iz ktereга koli slovanskega narečja, je vender primerniši, kakor vsaka ptuja ali novo skovana;

4. da bi skerbeli za slog (Styl) slovanski. Hvalvredno se naši pisatelji varjejo ptujih besedi brez potrebe rabiti, pa še skerbneji bi se imeli varovati ptujega mišljenja in sloga, kar jezik naš še veliko bolj kazí kakor posamesne ptuje besede. Navadimo se pisaje